

نامه به سردبیر: عوارض طولانی مدت کرونا

جلیل رجیبی . گروه عفونی دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم
پزشکی آجا.
پست الکترونیک:

rajabi_jalil@yahoo.com rajabi_jalil@yahoo.com

سردبیر محترم

عوارض طولانی مدت کرونا یا سندرم کرونای طولانی یا PASC^۱ به مجموعه ای از علائم جدید، یا عدم بهبود علائم قبلی و یا تشدید علائم قبلی کووید پس از یک ماه از ابتلا به کووید گفته می شود. اغلب علائم طی ۱۲ هفته بعدی بهبود می یابند، اما امکان دارد مدت بیشتری طول بکشد (یکسال) که به آن کووید مزمن گفته می شود (۱). علائم کووید ۱۹ طیف وسیعی از علائم روانی و فیزیکی مانند: اختلالات اتونوم (تپش قلب پس از بیماری) یا سرفه های طول کشیده، اختلالات شناختی، بدن درد طول کشیده و بدون علت و ... را شامل می شود. این عوارض در زنان نسبت به مردان بیش تر و شایع تر می باشد. به طور کلی ۵ الی ۳۰ درصد افراد پس از ابتلا به کووید دچار عوارض طولانی مدت کرونا می شوند. بر اساس گزارش CDC از هر ۵ نفر بالغین مبتلا به کووید-۱۹ یک نفر (۱۸-۱۹٪) از عوارض طولانی مدت کرونا که طی سه ماه از شروع بیماری بهبود نیافته اند، رنج می برند (۲).

حدود ۸ درصد از بالغین در آمریکا (یک مورد از هر ۱۲ مورد) که در گذشته مبتلا شده اند یا کرونا در آنها تشخیص داده نشد، از عوارض کرونای طولانی رنج می برند. حدود ۱،۹ الی ۲،۱ درصد از جمعیت آمریکا (۳ الی ۵ میلیون نفر) از عوارض شدید کرونا طولانی مدت که منجر به اختلال در زندگی آنها شده است، رنج می برند. گرچه کرونا تمام ارگان های بدن را درگیر می نماید ولی مغز یکی از ارگان های شایع می باشد که ممکن است دچار عوارض طولانی مدت کرونا گردد. مهم ترین تظاهرات نورولوژیک و عوارض کرونا طولانی بر مغز عبارتند از:

- کاهش تمرکز و اختلال در قدرت تفکر (brain fog)

- سر درد

- اختلالات خواب

- احساس سبکی سر پس از ایستادن

(light headedness)

- احساس سوزن سوزن شدن

- افسردگی و اضطراب

- اختلالات شناختی

- اختلالات حافظه

گرچه اضطراب شایع ترین اختلال خلقی پس از ابتلا به کرونا می باشد، اما افسردگی نیز دومین اختلال خلقی شایع پس از کرونا طولانی می باشد. حدود ۲۲ درصد افراد پس از بستری در بیمارستان از افسردگی و اضطراب و حدود ۲۳ درصد از اختلالات روانی و خلقی به مدت سه ماه بعد از کرونا شکایت داشتند. به طور کلی بروز افسردگی و اختلالات خلقی و روانی پس از کرونا طولانی نسبت به سایر بیماری های ویروسی مانند انفلوانزا بیشتر گزارش شده است (۳). از دیگر ارگان های درگیر در کرونا طولانی که بیشتر تحت تاثیر قرار گرفته اند می توان به ریه و دستگاه گوارش اشاره کرد. بهترین روش پیشگیری از ابتلا به عوارض طولانی مدت کرونا یا کرونا طولانی، واکسیناسیون و درمان زود هنگام کرونا می باشد. تزریق واکسن نه تنها منجر به تشدید علائم کرونای طولانی مدت نمی شود، بلکه در بسیاری از افراد نقش موثری در بهبود و کاهش عوارض طولانی مدت کرونا نیز دارد. همچنین تزریق واکسن پیش از ابتلا به کرونا، از بروز علائم کرونا طولانی یا کرونای طولانی مدت جلوگیری می کند.

1. Post -acute sequelae of SARS cov-2 infection

هیچ تست شناخته شده ای جهت تشخیص قطعی و تایید عوارض پس از کرونا یا کرونای طولانی مدت وجود ندارد. گرچه بسیاری از عوارض طولانی مدت کرونا و کرونا طولانی طی سه ماه و بدون نیاز به اقدام تشخیصی اضافی و تنها با درمان های حمایتی بهبود می یابند، اما در صورت طول کشیدن علائم بیشتر از سه ماه انجام اقدامات تشخیصی بر حسب علامت ایجاد شده و رد سایر علل ضروری است.

References:

1. guidance in long covid as disability under the ADA, section 504, and section 1557
2. CDC, post covid. Conditions: an overview for health care providers, updated Dec. 16, 2022
3. Long covid. Updated July 20, 2023. CDC